

2011-06-14

Dnr: 2011-0717-50

Berörda myndigheter och organisationer
enligt sändlista

Remiss - Handlingsprogram enligt lag om skydd mot olyckor

Södertörns brandförsvärsförbund är ett kommunalförbund som ansvarar för räddningstjänsten i tio kommuner i den södra delen av Stockholms län. Medlemskommunerna är Botkyrka, Ekerö, Haninge, Huddinge, Nacka, Nykvarn, Nynäshamn, Salem, Södertälje och Tyresö.

Direktionen för Södertörns brandförsvärsförbund beslutar om s k handlingsprogram enligt lag om skydd mot olyckor. Handlingsprogrammet ska enligt lag revideras minst en gång per mandatperiod. Bifogat denna handling finns ett förslag till nytt handlingsprogram för Södertörns brandförsvärsförbund, vilket härmed sänds ut på remiss till berörda parter enligt sändlista. Eventuella synpunkter ska vara Södertörns brandförsvärsförbund tillhanda senast 2011-09-09.

Synpunkter skickas till brandforsvaret@sbff.se

Bilaga: Förtydligande av handlingsprogram 2011-2014.

Indikatorer till handlingsprogram

Om någon önskar handlingsprogrammet i pappersformat, var god kontakta undertecknad.

Med vänlig hälsning

Södertörns brandförsvärsförbund

Tommy Norberg
Säkerhetssamordnare
08-721 22 73
tommy.norberg@sbff.se

2011-06-14

Dnr: 2011-0717-50

Sändlista remiss handlingsprogram
(2 sidor)

Medlemskommuner

Botkyrka (kommun@botkyrka.se)
Ekerö (kommunstyrelsen@ekero.se)
Haninge (haningekommun@haninge.se)
Huddinge (huddinge@huddinge.se)
Nacka (nacka.kommun@nacka.se)
Nykvarn (kommun@nykvarn.se)
Nynäshamn (kommunstyrelsen@nynashamn.se)
Salem (info@salem.se)
Södertälje (sodertalje.kommun@sodertalje.se)
Tyresö (kommun@tyreso.se)

Övriga kommuner

Järfälla (jarfalla.kommun@jarfalla.se)
Norrtälje (norrtalje.kommun@norrtalje.se)
Sigtuna (sigtuna.kommun@sigtuna.se)
Sollentuna (sollentuna.kommun@sollentuna.se)
Strängnäs (kommunstyrelsen@strangnas.se)
Upplands Väsby (upplands.vasby.kommun@upplandsvasby.se)
Upplands-Bro (upplands-bro.kommun@upplands-bro.se)

Räddningstjänstorganisationer

Brandkåren Attunda (mail@brandkaren-attunda.se)
Räddningstjänsten Enköping-Håbo (raddningstjanst@rtjeh.se)
Storstockholms brandförsvär (registrator@ssbf.brand.se)
Sörmlandskustens räddningstjänst (raddningstjansten@nykoping.se)

Statliga myndigheter

Försvarsmakten (exp-hkv.d.mil.se)
Kustbevakningen Region Ost (registrator.kro@kustbevakningen.se)
Länsstyrelsen i Stockholms län (stockholm@lansstyrelsen.se)
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (registrator@msb.se)
Polismyndigheten i Stockholms län (polismyndigheten.stockholm@polisen.se)
Sjöfartsverket (sjofartsverket@sjofartsverket.se)
Trafikverket (trafikverket@trafikverket.se)

Övriga

SOS Alarm (webb@sosalarm.se)

Stockholms hamnar (peter.angas@stockholmshamnar.se)

Stockholms läns landsting (landstinget@sll.se)

Södertälje hamn (info@soeport.se)

Södertörns brandförsvärsförbund

Handlingsprogram enligt lag om skydd mot olyckor

för räddningstjänst och förebyggande verksamhet i:

Botkyrka
Ekerö
Haninge
Huddinge
Nacka
Nykvärn
Nynäshamn
Salem
Södertälje
Tyresö

Fastställt i direktionen för
Södertörns brandförsvärsförbund
2011-xx-xx

Södertörns brandförvarsförbund

Box 563
136 25 Haninge

Tfn växel 08-721 22 00
Fax: 08-721 22 23
E-post brandforsvaret@sbf.se
Hemsida: <http://www.sbf.se>

Handläggare:

Säkerhetssamordnare Tommy Norberg, Södertörns brandförvarsförbund.
Processchef Sten Andersson, Brandkåren Attunda.
Enhetschef Henrik Nyberg, Räddningstjänsten i Norrtälje kommun.

Innehållsförteckning

1	Räddningsregionen	4
1.1	Bakgrund.....	5
2	Riskbild.....	7
2.1	Olika omfattning.....	7
2.2	Vanliga olyckor	8
2.3	Vem drabbas?	9
2.4	När inträffar olyckor?	10
2.5	Infrastruktur	10
2.6	Stora olyckor.....	11
2.7	Kommunernas riskbild.....	11
3	Vision och mål.....	16
3.1	Vision för räddningsregionens brandskyddsarbete.....	16
3.2	Nationella mål.....	16
3.3	Etappmål 1	16
3.4	Etappmål 2.....	17
3.5	Indikatorer.....	17
3.6	Jämställdhetsintegrering	17
4	Förebyggande verksamhet.....	18
4.1	Tillsyn enligt lag om skydd mot olyckor.....	18
4.2	Skriftlig redogörelse	18
4.3	Stöd till den enskilde	18
4.4	Rengöring av fasta förbränningsanordningar och kontroll av brandskyddet.....	19
4.5	Olycksutredning.....	20
4.6	Meddelande av eldningsförbud.....	20
5	Genomföra räddningsinsatser	21
5.1	Insatsförmåga.....	21
5.2	Alarmering.....	21
5.3	Ledning av räddningsinsatser	21
5.4	Hur allmänheten varnas vid allvarliga händelser.....	22
5.5	Räddningstjänst under höjd beredskap	22
5.6	Hamnar och dess gränser i vattnet.....	22
6	Samverkan	23
6.1	Samverkan med medlemskommunerna.....	23
6.2	Avtal om samverkan vid räddningsinsatser	23
6.3	Geografiskt samverkansansvar	24
6.4	Hjälp vid klassificering av farlig verksamhet.....	24
6.5	Myndigheters utredningar.....	24
7	Uppföljning.....	24
8	Bilagor	25
8.1	Hamnområden inom Räddningsregionen	25
8.2	Förtydligande av gränsdragning	27

1 Räddningsregionen

Handlingsprogrammet är framtaget i samarbete mellan Brandkåren Attunda, Räddningstjänsten i Norrtälje kommun och Södertörns brandförsvarsförbund. Samarbetet mellan förbunden och Räddningstjänsten i Norrtälje kommun medför att handlingsprogrammets vision, etappmål och indikatorer är både övergripande och gemensamma för 17 kommuner. Innehållet i den förebyggande verksamheten är också gemensamt mellan de tre organisationerna. Organisationerna delar syn på ledningssystem och bemannar även högre ledningsnivåer gemensamt. Den operativa förmågan beskrivs därför som ett system i handlingsprogrammet.

Det geografiska området för operativt samarbete kallas "Räddningsregionen Stockholms län". I handlingsprogrammets gemensamma skrivningar kommer organisationerna fortsättningsvis att benämnas "räddningsregionen".

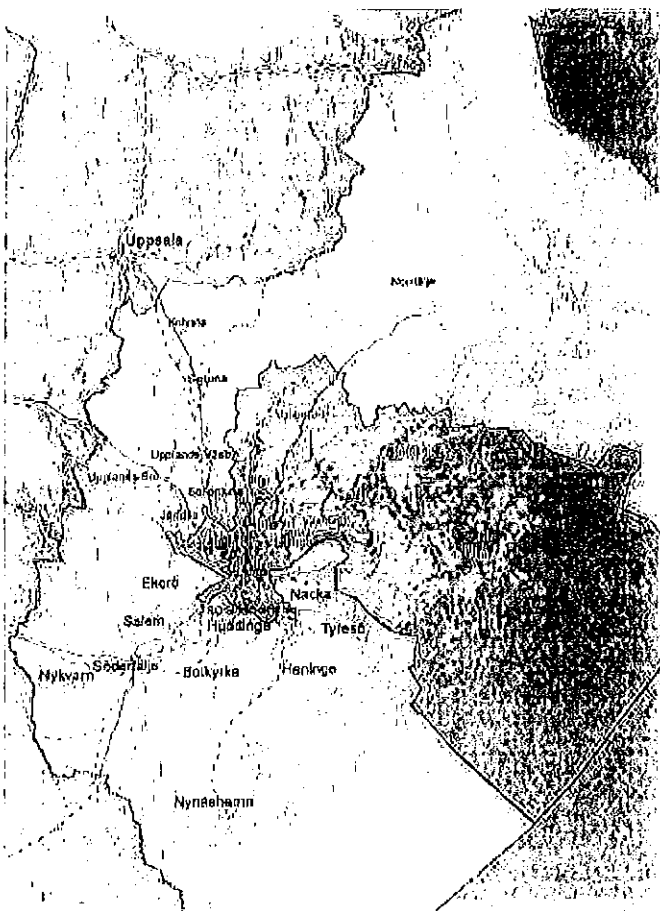

Bild 1: Räddningsregionen Stockholms län

1.1 Bakgrund

Enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor ska en kommun anta ett handlingsprogram, dels för räddningstjänst, dels för förebyggande verksamhet för skydd mot olyckor som kan leda till räddningsinsats. Övriga olyckor som kan inträffa i en kommun, t.ex. fallolyckor och liknande behandlas inte i detta dokument.

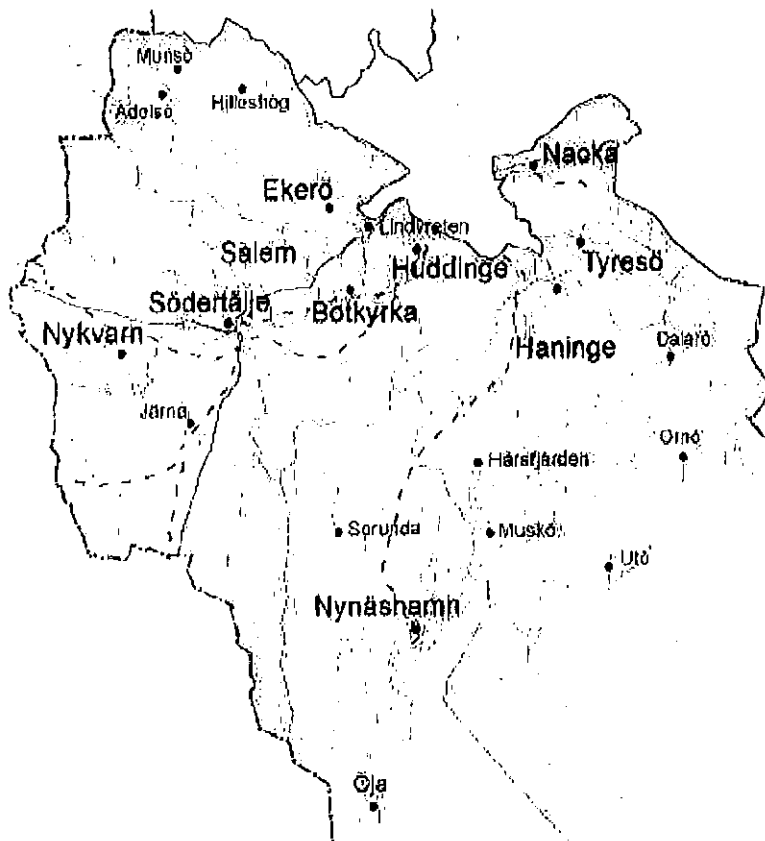

Bild 2: Karta över Södertörns brandförsvarsförbunds verksamhetsområde

Direktionen för Södertörns brandförsvarsförbund beslutar enligt förbundsordningen om handlingsprogrammet för medlemskommunerna.

Mer information kan hämtas från Södertörns brandförsvarsförbunds riskanalys, PM och instruktioner. En mer detaljerad nulägesbeskrivning av t.ex. resurs och bemanning kan löpande fås från Räddningscentralen Stockholms län. Södertörns brandförsvarsförbund strävar efter att vara en flexibel organisation som snabbt utvecklas med förändringar i omgivningen. Handlingsprogrammet har en relativt lång livslängd, och därför redovisas endast övergripande mål och verksamhetsbeskrivningar då detaljer snabbt kan bli inaktuella.

Målen i detta handlingsprogram är övergripande och avser skydd och säkerhet i förbundets medlemskommuner. För att uppnå målen krävs prestationer av både Södertörns brandförsvarsförbund och de kommunala förvaltningarna. Intentionen är att målen ska brytas ned till mer detaljerade mål som återfinns i verksamhetsplan hos Södertörns brandförsvarsförbund samt i medlemskommunernas förvaltningar.

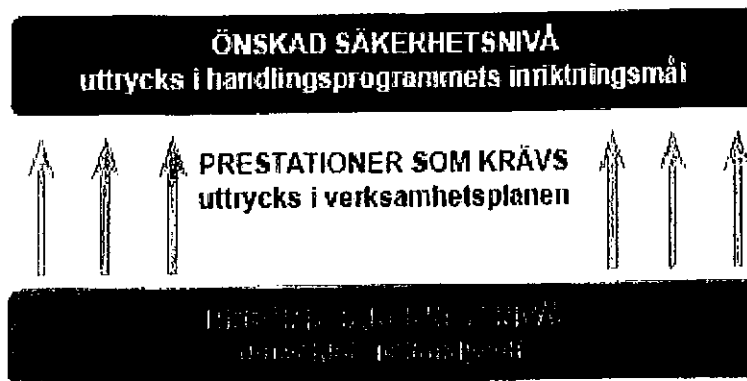

Bild 3: Beskrivning av målarbetet

Avsikten är att de kommunala förvaltningarna och Södertörns brandförsvarsförbund ska verka för att även andra organisationer och myndigheter ska sträva mot de mål som anges i handlingsprogrammet.

Målen är baserade på Södertörns brandförsvarsförbunds vision där trygghet och säkerhet prioriteras.

Vår vision är att skapa säkerhet, trygghet och förtroende. I ett tryggt och säkert samhälle inträffar inga olyckor, inga kvinnor eller män, flickor eller pojkar skadas och miljön är oförstörd. Vi ska identifiera risker, förhindra olyckor och medverka till att skapa en miljö där *alla* människor känner sig trygga.

Bild 4: Vision

Denna vision har jämställdhetsintegrerats för att motsvara den nollvision med tillhörande etappmål som finns beskrivet i avsnitt 3 - vision och mål.

2 Riskbild

2.1 Olika omfattning

I förbundets tio medlemskommuner inträffar årligen ca 3000 händelser med någon form av nödläge. De allra flesta olyckor är små och innebär ingen stor påverkan på vare sig den drabbade, Södertörns brandförsvarsförbund eller samhället i stort. Exempel på sådana händelser är lättare trafikolyckor utan personskador, bränder i papperskorgar m m. Ett mindre antal olyckor, som dock förekommer så gott som dagligen, är små ur ett samhällsperspektiv och har liten påverkan på Södertörns brandförsvarsförbunds verksamhet, men kan samtidigt vara en tragedi för den som drabbas. Exempel på sådana olyckor är trafikolyckor med svårt skadade eller döda samt bostadsbränder.

Några få olyckor är stora olyckor. I dessa påverkas antingen Södertörns brandförsvarsförbund genom att insatsen innebär ett stort resursbehov, eller så påverkas hela samhället av olycksförloppet och dess konsekvenser. Exempel kan vara långvariga avstängningar av större trafikleder, olyckor med flera döda eller bränder i stora eller komplexa byggnader. Riktigt stora olyckor, katastrofer och kriser, inträffar lyckligtvis mycket sällan och är därför svåra att föra statistik över.

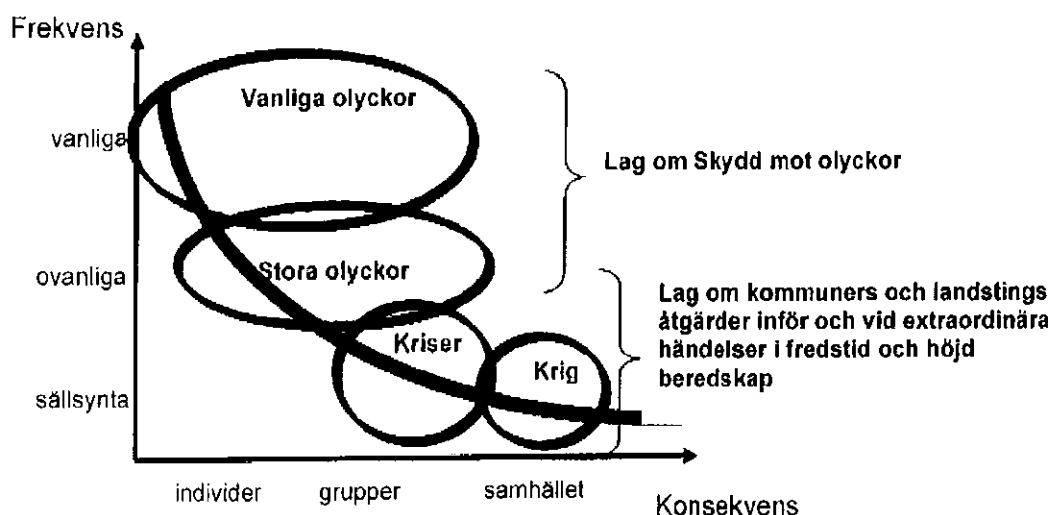

Bild 5: Principbild av sambandet mellan storleken på olycka (konsekvens) och hur ofta de uppstår (frekvens).

Många olyckor innebär ingen eller liten påverkan på samhället i stort, dock innebär dessa mindre olyckor ofta personskador. Även om varje olycka endast innebär ett fåtal skadade eller döda, bidrar den relativt stora frekvensen till att det sammantaget är betydligt fler som skadas och omkommer i de så kallade vardagsolyckorna än i omfattande olyckor. Nedan följer en genomgång av olyckor av mindre omfattning och stora olyckor.

2.2 Vanliga olyckor

Södertörns brandförsvarsförbund utför ca 7000 uppdrag varje år. Av dessa är drygt 2000 kommunal räddningstjänst, d v s. olyckor där nödläget är så stort att kommunens räddningstjänst har en skyldighet att agera enligt lag om skydd mot olyckor. Ytterligare drygt 500 uppdrag rör sjukvårdslarm där vi är landstinget behjälpliga vid insatser i samband med hjärtstopp. Södertörns brandförsvarsförbund blir även larmade till insatser där det inte alls förekommit något nödläge t.ex. automatiska brandlarm, uppsåtliga falsklarm samt olyckor där räddningstjänsten vid framkomst kan konstatera att ingen hjälp behövs på grund av att någon annan har släckt branden

Räddningsinsatser i Södertörns brandförsvarsförbund

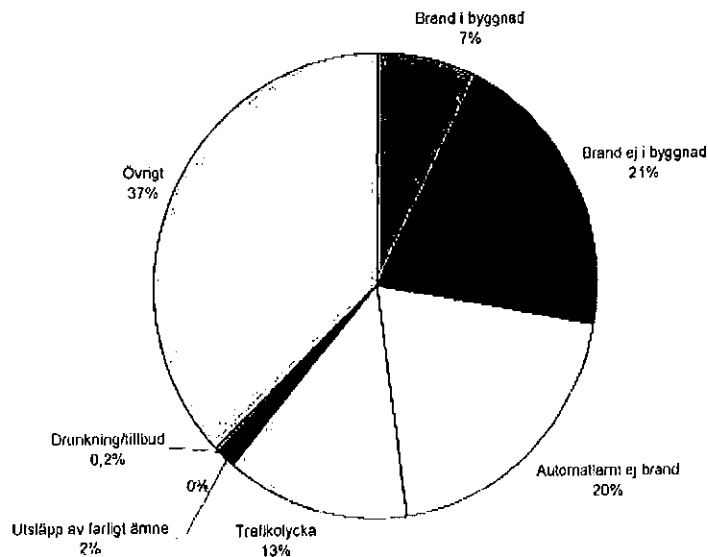

Diagram 1: Fördelning av räddningsinsatser i Södertörns brandförsvarsförbund 2007-2010.

”Brand ej i byggnad” är den vanligaste olyckstypen för insatser där faktiskt nödläge funnits. Olyckstypen beskriver alla bränder som uppstår i annat än byggnader, exempelvis bilbränder, containerbränder och markbränder. Skadorna för den enskilde är ofta begränsade och en stor andel av dessa olyckor kan hanteras snabbt av räddningstjänsten. Mer omfattande eller flera samtidiga bränder i skog och mark kräver stora insatser från Södertörns brandförsvarsförbunds organisation. Det är tydligt i statistiken att många av de uppdrag som krävt ett stort antal arbetstimmar, och inneburit en ansträngd situation för förbundet att upprätthålla normal beredskap, inträffar just under sommarmånaderna i samband med torr väderlek.

Den näst största gruppen, trafikolyckor, är en olyckstyp som normalt inte kräver särskilt stora räddningsinsatser och dessutom kan avklaras relativt fort. Sett ur mänskligt lidande är dock denna typ av olycka den i särklass största. Hela 86 % av dem som skadas i olyckor som räddningstjänsten larmats till skadas i trafikolyckor. Även när det gäller dödsfall är

trafikolycka den vanligaste orsaken bland räddningstjänstens olyckstyper. 56 % av dem som omkom i samband med olyckshändelse gjorde det i trafikolycka under åren 2007-2010. Även enklare olyckor som inte medför personskador kan påverka samhället negativt eftersom det kan medföra samhällsekonomiska förluster då varor och personer inte kommer fram i tid.

Övriga skadade och döda finns framför allt i grupperna brand i byggnad och drunkning. Drunkning som olyckstyp utmärker sig genom att det är många fler som dör i förhållande till hur många som skadas jämfört med andra olyckstyper.

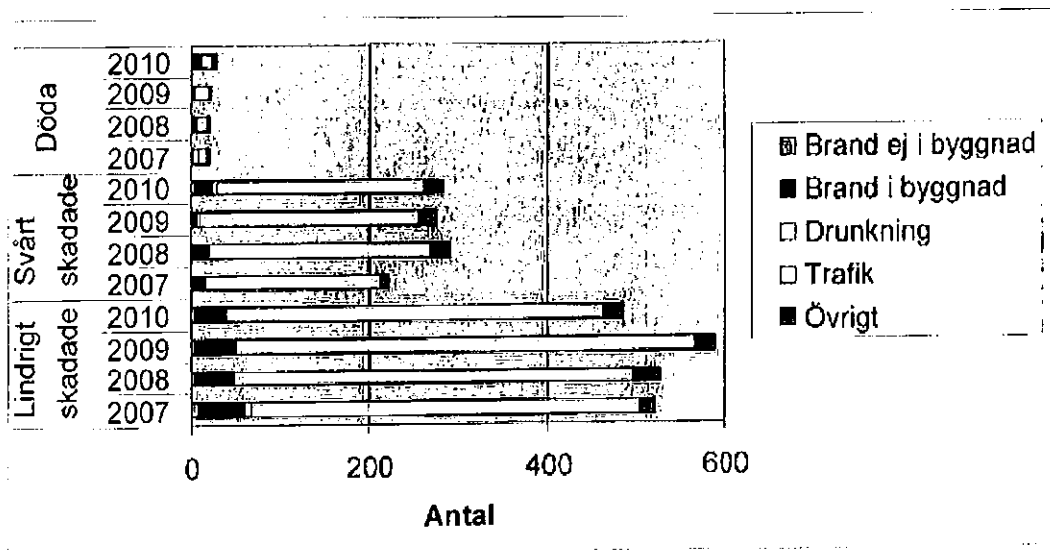

Diagram 2: Antalet personer som har skadats och dödats vid räddningsinsatser under 2007-2010 per olyckstyp.

Den sista stora gruppen nödlägen är olyckstypen brand i byggnad. Ett sådant nödläge inträffar i snitt drygt en gång per dygn. Södertörns brandförsvarsförbund har färre bränder i byggnader per 1000 invånare jämfört med hela Sverige. Den största delen av bränder i byggnader är bostadsbränder. En stor andel av dessa bränder har begränsad omfattning och kan snabbt hanteras av räddningstjänstens insatspersonal. För den drabbade kan det dock innebära en katastrof då även en liten brand kan göra ett hem obeboeligt och i värsta fall även döda människor som befinner sig i brandens närhet. Under den senaste fyraårsperioden har 14 personer omkommit till följd av brand i byggnad inom förbundets geografiska område. Antalet brand i bostad per 1000 invånare har under flera år sjunkit i Södertörns brandförsvarsförbund (2000-2009). I siffror motsvarar det 410 bostadsbränder år 2000, 277 bostadsbränder år 2005 och 290 bostadsbränder under 2009. Tyvärr kan en ökning ses för år 2010 med 314 bostadsbränder. Större bränder kan vara extremt resurskrävande för räddningstjänsten då stora räddningsstyrkor måste mobiliseras på mycket kort tid för att kunna bryta skadeutvecklingen. Brand i byggnad är en dominerande orsak till skadad egendom.

2.3 Vem drabbas?

Olyckor kan drabba alla i samhället. Genom att studera egna data och andras undersökningar kan vi dock konstatera att vissa grupper i samhället utmärker sig i statistiken. I riskanalysen återfinns statistik över olika olyckstyper och vilka grupper som drabbas. Ett exempel är att

omkring 80 % av dödsbränderna i Sverige inträffar i boendemiljö där rökning är den mest vanliga brandorsaken, ca 30 %. Av dem som omkommer i bränder är ca 65 % män och 35 % kvinnor. Antalet döda per åldersgrupp stiger med ökande ålder¹.

2.4 När inträffar olyckor?

De flesta olyckorna som inträffar är orsakade av någon form av mänsklig aktivitet. Därför inträffar de flesta olyckorna under den tid på dygnet då människor är vakna. Trafikolyckor är på samma sätt mer frekventa under rusningstrafik. Bränder har en tendens att bli mer omfattande nattetid, beroende på att det tar längre tid innan de upptäcks. Någon betydande skillnad mellan veckans dagar är svår att se i statistiken över olyckor.

Över året finns en del tydliga tendenser. För brand ej i byggnad blir antalet mycket högre under april-augusti. Detta beror på att bränder i skog och mark framförallt uppstår under vår- och sommarmånader i samband med torr väderlek. En liten ökning av brand i byggnad syns i december och januari. Trafikolyckor har ingen tydlig fördelning utöver anhopningar av olyckor vid plötslig halka etc.

2.5 Infrastruktur

Inom förbundets område pågår flera infrastrukturprojekt som kan påverka riskbilden. Några av de större redovisas i detta kapitel.

Trafikverkets projekt Förbifart Stockholm är nu i fasen för byggprojektering. Tidsplanen är tidigast byggstart år 2012 och färdig väg 2020. Södertörns brandförsvarsförbund berörs av vägbygget i Huddinge och Ekerö kommun.

Riksväg 73, som varit en av landets mest olycksdrabbade vägar, har byggts ut mellan Älgviken och Fors. Utbyggnaden påbörjades i september 2005 och vägen stod klar i december 2010.

I projekt Ostlänken planerar Trafikverket att bygga 15 mil långa dubbelspår från Järna via Vagnhärad, Nyköping/Skavsta och Norrköping till Linköping. Spåren ska vara anpassade för höghastighetstrafik med syftet är att stärka kommunikationerna för såväl persontåg som godståg. Järnvägsutredningen ställdes ut under 2008 och Ostlänken planeras klar till 2020.

Från Västerhaninge till Nynäshamn finns det idag bara enkelspår. För att öka kapaciteten på sträckan föreslås mötesspår, dubbelspår och förlängning av plattformar. Idag kan inte tåg med full längd tas emot. Arbetet med att bygga dubbelspår mellan Västerhaninge och Tungelsta påbörjades i juli 2010. Samtidigt planeras för en mötesstation i Nynäsgård.

En snabbspårsväg diskuteras mellan Älvsjö och Flemingsberg. Samråd hölls under hösten 2010, under våren 2011 tar SL fram en samrådsredogörelse.

Eftersom de stora transportlederna kommer att ha en längre sträckning genom förbundet kommer transporter befinna sig i regionen under en längre period än vad de gör idag. Detta medför att sannolikheten för en olycka kommer att öka. I och med utbyggnad av tunnlar kommer miljön att förändras där vi ska genomföra våra räddningsinsatser, insatsmöjligheterna och insatsarbetet kan bli försvårat i dessa partier. En utbyggnad av infrastrukturen innebär

¹ Bergqvist Anders, föreläsning om dödsbränder, Huddinge, 2011-03-09

också att våra fordon och vår personal kan ta sig fram på ett snabbare sätt och därmed effektivisera arbetet.

2.6 Stora olyckor

När det gäller omfattande olyckor är det i stort sett bara fantasin som sätter stopp för uppräknningen av vad som skulle kunna inträffa. T ex har händelserna i Japan den 8 april 2011 helt förändrat synen på vad som kan vara en tänkbar olycka. En jordbävning till havs med efterföljande tsunami ödelade flera stora städer utmed Japans nordost kust. Flera kärnkraftverk havererade med efterföljande radioaktiva utsläpp.

Genom förbundets medlemskommuner löper stora och viktiga trafikleder för väg, järnväg och sjötrafik. Större olyckor kan innebära att många personer skadas fysiskt. Olyckor kan även leda till att infrastruktur slås ut med stora samhällsstörningar som följd. Om transporterna dessutom innehåller farligt gods kan olyckorna innebära stora konsekvenser för människor, djur och natur.

Inom förbundet finns flera objekt och områden som är särskilt skyddsvärda och där t ex en brand får värre konsekvenser än om den uppstått någon annanstans. Det kan röra sig om samhällsviktiga anläggningar som el- och teleförsörjning, objekt som är av stort intresse ur kulturminnessynpunkt samt inte minst anläggningar där väldigt många personer kan befinna sig samtidigt.

I dagens samhälle används många olika kemikalier varav några är mycket giftiga för människan och naturen. För att inte de giftiga ämnena ska komma ut finns olika säkerhetssystem. Vid större påverkan på en anläggning, t ex en explosion, kan skyddssystemen slås ut och exempelvis giftig gas spridas över fabriksområdet. Inom förbundets område finns fem anläggningar som har så stor mängd kemikalier att de är klassificerade enligt den högre kravnivån i den så kallade "sevesolagstiftningen", d v s lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. Anläggningarna är Svenska Statoil AB i Nacka, Nynas AB i Nynäshamn, AstraZeneca AB i Södertälje, ST1 Energy AB i Södertälje och Vopak Logistics AB i Södertälje. Inom kort kommer LNG-terminalen i Nynäshamn påbörja sin verksamhet. Även den omfattas av den högre kravnivån. Det finns i förbundet fyra verksamheter som omfattas av den lägre kravnivån enligt samma lagstiftning. Utöver de fabriker och lagerdepåer som finns inom vårt område transporteras farligt gods på väg, järnväg och fartyg, och därigenom är mycket stora delar av området indirekt hotat av en olycka med farligt gods.

Naturolyckor av olika slag har förekommit i Sverige flera gånger under den gångna tioårsperioden. Olyckorna har uppträtt i form av stormar, översvämningar och stora skogsbränder. Södertörn har begränsade områden som förväntas kunna bli drabbade av översvämmade vattendrag, men är som resten av landet utsatta för stormskador och lokala översvämningar i samband med skyfall.

2.7 Kommunernas riskbild

Nedan följer en kortfattad redovisning av vad som utmärker respektive medlemskommun avseende risker och insatsstatistik. Redovisningen är mycket kortfattad och beskriver det som avviker från den normala riskbilden på Södertörn och i riket.

2.7.1 Botkyrka

Botkyrka kommun har flera stora och viktiga kommunikationsleder i form av järnväg och vägtrafik. Om dessa inte kan användas leder det snabbt till stora samhällsstörningar. E4/E20 är hårt drabbad av olyckor. Under de senaste fyra åren (2007-2010) har nio dödsolyckor med lika många omkomna inträffat i vägtrafiken i Botkyrka kommun.

För brand i byggnad ligger Botkyrka något lägre än rikssnittet men fortfarande något över snittet för Södertörns brandförsvarsförbund. Det tydligaste är att antalet industribränder är mycket lägre jämfört med rikssnittet. Under de senaste fyra åren (2007-2010) har inga personer omkommit i samband med bränder i byggnader i Botkyrka kommun.

Mest utmärkande för kommunen är antalet brand ej i byggnad som är mycket högt. Botkyrka hade drygt tre gånger så många bränder i personbilar per 1000 invånare, och knappt tre gånger så många bränder i containrar per 1000 invånare som snittet i Sverige.

2.7.2 Ekerö

Ekerö är känsligt ur tillgänglighetssynpunkt. Det finns bara en fast vägförbindelse till kommunen (utöver färjetrafik med begränsad kapacitet) vilket innebär att ett brohaveri kan skapa stora störningar. Det finns dessutom flera öar utan fast vägförbindelse vilket innebär att insatstiderna kan bli relativt långa vid olyckor. Inom kommunen finns två världsarv, dessa är Drottningholm med den unika bebyggelsen kring slottet, och resterna av vikingastaden Birka i Mälaren.

Mest utmärkande är antalet övriga räddningsinsatser som är mer vanliga jämfört med såväl riket som Södertörns brandförsvarsförbund. Vad som inkluderas i detta stora antal insatser är oklart, en del kan vara det relativt stora antalet drunkningsolyckor och även ett relativt stort antal utsläpp av farligt ämne i förhållande till kommunens befolkningsantal. Brand ej i byggnad är något lägre i förhållande till snittet för Södertörns brandförsvarsförbund såväl som riket. Under de senaste fyra åren har totalt en person omkommit till följd av brand i byggnad i Ekerö kommun. Antalet trafikolyckor per 1000 invånare ligger något lägre än för Södertörns brandförsvarsförbund och riket.

2.7.3 Haninge

Haninge kommun är en skärgårdskommun med många bebodda öar där räddningstjänstens insatstider kan bli långa. Väg 73 som är tungt trafikerad och svårt olycksdrabbad passerar kommunen. Trots detta ligger Haninge lägre än snittet både för Södertörns brandförsvarsförbund och riket för antalet trafikolyckor och antalet skadade per 1000 invånare. Vid förra riskanalysen låg Haninge kommun högre än Södertörnssnittet och mycket högre än rikssnittet.

I Jordbro industriområde finns flera anläggningar som hanterar farliga ämnen såsom ammoniak och större mängder alkohol. Vägtunneln till Muskö och bergrummen på Muskö örlogsbas utgör miljöer där det kan bli mycket svårt att bedriva räddningsinsats.

Antalet brand ej i byggnad ligger lägre än snittet i Södertörn, men något högre än snittet i Sverige. I denna kategori är det brand i personbil, container samt skog och mark som skiljer sig från rikssnittet med högt antal bränder per 1000 invånare.

För brand i byggnad ligger Haninge lägre än rikssnittet och precis på snittvärdet för Södertörns brandförsvarsförbund. Tydligt är att bränder i allmän byggnad ligger lågt i förhållande till rikssnittet. Under de senaste fyra åren (2007-2010) har två personer omkommit i samband med bränder i byggnader i Haninge.

2.7.4 Huddinge

Genom Huddinge löper flera stora trafikleder. I öster passerar väg 73 kommunen och i väster E4/E20. Däremellan finns järnvägen samt Huddingevägen, väg 226. Kommunen ligger högt i statistiken för antalet skadade i trafiken. Det har under de senaste fyra åren (2007-2010) inträffat fem dödsolyckor med lika många omkomna i vägtrafiken, ett antal som är betydligt lägre än tidigare fyraårsperiod. Fyra av dödsolyckorna skedde på väg 259.

I kommunen finns flera stora publika anläggningar, t ex IKEA och Heron City i Kungens kurva. Dessutom ligger Karolinska universitetssjukhuset, ett av Europas största sjukhus, i kommunen.

I Huddinge ligger lägre än riks- och förbundssnitten för brand i byggnad. Utmärkande inom denna insatstyp är att bostadsbränder ligger lite högre än rikssnittet och att industribränderna ligger mycket lägre, sannolikt beroende på att det endast finns ett fåtal mindre industrier i kommunen. För brand ej i byggnad är antalet lägre både i förhållande till förbundet och rikssnittet. Inom denna kategori är dock antalet bränder i personbil och skog och mark något högre än rikssnittet. Under de senaste fyra åren (2007-2010) har tre personer omkommit i samband med bränder i byggnader i kommunen.

2.7.5 Nacka

Nacka har stor variation av risker. Genom kommunen passerar Värmdöleden, som är kraftigt trafikerad och dessutom utgör primär farligtgodsled för Nacka och Värmdö. Nacka kommun ligger lågt i statistiken för antal trafikolyckor. Under den senaste fyraårsperioden (2007-2010) omkom fyra personer till följd av trafikolyckor i kommunen.

Nacka kommun har en lång kuststräcka och mycket båttrafik. Drunkning och olyckor till sjöss utgör en betydande del av de olyckor där människor kommer till skada. I kommunen ligger stora naturområden. De riskobjekt som ligger i kommunen utgörs främst av Bergs oljehamn (Statoil) som är klassad som Sevesoanläggning, med hantering av stora mängder brandfarlig vara nära bostadsområde, och Koviks avfallsanläggning där man hanterar miljöfarligt avfall.

Nacka har lägre antal insatser än Sverige och Södertörn när det antalet insatser per 1000 invånare. Nacka ligger lägre än riks- och förbundssnitten för brand i byggnad. Utmärkande inom denna insatstyp är att Nacka ligger mycket lägre än rikssnittet och Södertörnsnittet för alla kategorier inom insatstypen. Under de senaste fyra åren (2007-2010) har en person omkommit i samband med bränder i byggnader i kommunen. Även för brand ej i byggnad är antalet lägre både i förhållande till förbundet och rikssnittet. Inom denna kategori är dock antalet bränder i container och skog och mark något högre än rikssnittet.

2.7.6 Nykvarn

Genom Nykvarn passerar E20 och Svealandsbanan som båda är viktiga för väg- och rälstransporter i Sverige. I olycksstatistiken märks framförallt antalet dödsolyckor på vägarna då utslaget per 1000 kommuninvånare blir högt. Under de senaste fyra åren (2007-2010) har det inträffat två dödsolyckor med tre omkomna i vägtrafiken.

I förhållande till såväl Sverige som Södertörns brandförsvarsförbund är antalet bränder i byggnader lägre. Endast antalet industribränder sticker ut, med högst antal per 1000 invånare inom förbundet. Detta kan bero på att kommuninvånarantalet är lile i förhållande till antalet industrier vilket gör att en industriolycka får stort utslag i statistiken. Brand ej i byggnad ligger klart över rikssnittet och Södertörns brandförsvarsförbunds snitt. Under de senaste fyra åren (2007-2010) har inga personer omkommit i samband med bränder i byggnader i kommunen.

I kategorin brand ej i byggnad är det framförallt brand i skog och mark som skiljer sig från rikssnittet och snittet i Södertörns brandförsvarsförbund med såväl högt antal bränder per 1000 invånare som stor andel av bränderna inom kategorin. Antalet bränder i personbil är något högre än snittet i Södertörn, men två gånger högre än rikssnittet

2.7.7 Nynäshamn

Till Nynäshamn leder riksväg 73 som länge varit en av landets mest olycksdrabbade vägar. Sedan slutet av år 2010 är hela sträckan mellan Stockholm och Nynäshamn ombyggd. I Nynäshamn finns riskobjektet Nynas AB, ett raffinaderi som är klassat både som Sevesoanläggning och enligt Länsstyrelsen som farlig verksamhet. Inom en snar framtid planeras etablering av Norviks hamn och LNG-terminalen öppnas. I kommunen finns även skärgård med långa insatstider för räddningstjänsten vid olyckor.

Brand ej i byggnad ligger klart över rikssnittet men överensstämmer med Södertörns brandförsvarsförbunds snitt. I kategorin ligger Nynäshamn högt i förhållande till Södertörn för brand i skog och mark. I förhållande till rikssnittet är det även brand i personbil som skiljer sig med högt antal bränder per tusen invånare. Både antalet bränder i skog och mark och personbil per 1000 invånare är dubbelt så högt som rikssnittet.

Mest utmärkande är antalet trafikolyckor per tusen invånare som tidigare varit mycket högt jämfört med såväl Sverige som Södertörns brandförsvarsförbund. För den senaste fyraårsperioden (2007-2010) ligger Nynäshamns kommun under Södertörnssnittet för antal trafikolyckor per 1000 invånare. Dock ligger kommunen fortfarande högst när det gäller antal döda i vägtrafiken per 1000 invånare, mer än tre gånger högre än snittet. Detta trots att antalet minskat under perioden 2007-2010 då det totalt skedde nio dödsolyckor med sammanlagt nio döda, två av dessa på riksväg 73 och en på riksväg 225.

I förhållande till snitten för riket såväl som förbundet ligger Nynäshamns kommun högt för antalet bränder i byggnader. Under de senaste fyra åren (2007-2010) har fyra personer omkommit i samband med bränder i byggnader i Nynäshamn.

2.7.8 Salem

I Salems kommun är de största riskkällorna de stora transportlederna i form av järnväg och motorvägen E4/E20 som passerar kommunen. I övrigt finns mycket få riskanläggningar. Däremot finns en särskilt skyddsvärd vattentäkt inom kommunen. Under de senaste fyra åren (2007-2010) har det inträffat två dödsolyckor med lika många omkomna i vägtrafiken. Salems kommun ligger högt i statistiken för antal olyckor med lindriga skador, nästan dubbelt så högt som Södertörnssnittet. 57 % av alla olyckor i kommunen sker på E4.

Antalet brand ej i byggnad ligger över rikssnittet, men lägre än snittet för Södertörns brandförsvarsförbund. Antalet bränder i personbil per 1000 invånare är något högre än Södertörnssnittet och dubbelt så högt som rikssnittet. Utmärkande är det mycket låga antalet brand i byggnad per 1000 invånare. Under de senaste fyra åren (2007-2010) har ingen person omkommit i samband med bränder.

2.7.9 Södertälje

I Södertälje finns flera risktyper. Utöver de tunga transportlederna E4, E20, flera järnvägssträckningar och Södertälje kanal som passerar kommunen finns även tung industri som hanterar farliga ämnen. Tre av de fem anläggningar som klassas som så kallade Sevesoanläggningar enligt högre kravnivån ligger inom tätorten varav två i hamnområdet.

Mest utmärkande är antalet brand ej i byggnad som är mycket högt. Inom kategorin ligger Södertälje högt för alla brandtyper utomhus både i förhållande till Södertörns- och rikssnittet. Det sker tre gånger fler bränder i personbilar och containrar per 1000 invånare och år i Södertälje jämfört med Sverige. Antalet bränder i skog och mark är dubbelt så många som rikssnittet per 1000 invånare. Antalet trafikolyckor ligger högre än snittet för Södertörns brandförsvarsförbund, men lägre än rikssnittet. Under de senaste fyra åren (2007-2010) har det inträffat nio dödsolyckor med lika många omkomna i vägtrafiken.

För brand i byggnad ligger Södertälje, som en av två medlemskommuner i Södertörns brandförsvarsförbund, över rikssnittet och mycket över snittet för Södertörns brandförsvarsförbund. Vad gäller antalet industribränder ligger Södertälje över rikssnittet och mycket över snittet för Södertörns brandförsvarsförbund. Även antalet bostadsbränder per 1000 invånare är mycket högre än såväl rikssnittet som snittet för Södertörns brandförsvarsförbund. Under de senaste fyra åren (2007-2010) har en person omkommit i samband med bränder i byggnader i kommunen. Antalet bränder i allmän byggnad per 1000 invånare är däremot lägre än rikssnittet men högre än Södertörnssnittet.

2.7.10 Tyresö

I Tyresö finns få riskobjekt, och kommunen har låg andel olyckor i alla olyckskategorier. Ur insatssynpunkt är Brevikshalvön ett känsligt område. Infrastrukturen är anpassad till fritidshusområde men på senare år har antalet året-runt-boende ökat markant. Det finns endast en tillfartsväg till ön, vilket gör att den är mycket känslig för störningar.

Utmärkande för kommunen är det låga antalet brand i byggnad per 1000 invånare. Antalet bostadsbränder är långt under såväl rikssnittet som snittet för Södertörns brandförsvarsförbund. Under de senaste fyra åren (2007-2010) har en person omkommit i samband med bränder i byggnader. För brand ej i byggnad ligger Tyresö högre än Sverige för antal bränder i skog och mark per 1000 invånare. Tyresö kommun ligger lägst i förbundet på antal trafikolyckor. Under de senaste fyra åren (2007-2010) har inga dödsolyckor inträffat i vägtrafiken inom kommunen.

3 Vision och mål

3.1 Vision för räddningsregionens brandskyddsarbete

Ingen kvinna, man, flicka eller pojke ska omkomma eller skadas allvarligt till följd av brand.

Denna skrivning överensstämmer med MSB förslag till nollvision i samband med regeringsuppdraget om nationell strategi för brandskydd. MSB anger att ingen människa ska omkomma eller skadas allvarligt. Räddningsregionen förtydligar uppdraget att ingen kvinna, man, flicka eller pojke ska omkomma eller skadas allvarlig. Detta för att precisera målgrupper och därigenom effektivisera våra insatser och åtgärder.

Nollvisionen är ett etiskt förhållningssätt, men utgör också en strategi för att forma en säker miljö. I nollvisionen slås fast att det är oacceptabelt att bränder kräver människoliv.

3.2 Nationella mål

Det övergripande målet för arbetet enligt lag om skydd mot olyckor är uttryckt i lagens första paragraf: "Den verksamhet som ska bedrivas enligt denna lag syftar till att det i hela landet upprätthålls ett med hänsyn till de lokala förhållandena tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor för människors liv och hälsa och för egendom och miljö."

"För att skydda människors liv och hälsa samt egendom och miljön ska kommunen *se till att åtgärder vidtas* för att förebygga bränder och skador till följd av bränder samt, utan att andras ansvar inskränks, *verka för* att åstadkomma skydd mot andra olyckor än bränder".

Samverkan betonas för att inte motverka andra aktörer eller ta över ansvar som någon annan har. I paragraf tre, samma lag, framhålls att "Räddningstjänsten ska planeras och organiseras så att räddningsinsatserna kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt."

3.3 Etappmål 1

För att sträva mot en Nollvision krävs etappmål. För brandskyddsarbetet gäller följande etappmål för verksamheten:

Antalet döda och svårt skadade kvinnor och män, flickor och pojkar, vid bränder i byggnader ska minskas med minst en tredjedel till år 2020.

Denna siffra grundar sig på det etappmål som MSB angivit i sitt nationella mål för nollvisions arbete. Kvantitativa och mer detaljerade indikatorer återfinns i organisationernas verksamhets- och produktionsplaner.

Inom räddningsregionens område har 69 människor skadats svårt och 19 människor omkommit i bränder mellan åren 2007-2010. Nås etappmålet till 2020 kommer minst 2,5 människoliv räddas och 8 antal färre kommer skadas svårt varje år, inom räddningsregionen.

3.4 Etappmål 2

**Antal brand i byggnad med
egendomsskador ska minska med en
tredjedel till år 2020.**

Inom räddningsregionens område har 1789 antal bränder med egendomsskador inträffat mellan åren 2007-2010.

Uppnås etappmålet till 2020 kommer minst 596 antal bränder med egendomsskador undvikas.

3.5 Indikatorer

För att kunna nå etappmålen krävs det arbete inom hela verksamhetsområdet brand. Indikatorer arbetas fram för att i verksamhets- och produktionsplaner kunna mäta måluppfyllelsen. Indikatorerna bryts sedan ner i prestationer inom våra organisationer.

3.6 Jämställdhetsintegrering

Genom att jämställdhetsintegrera styrdokumenterna i organisationerna ser räddningsregionen till att lägga en grund för att kvinnor och män, flickor och pojkar ska få ett likvärdigt skydd. Detta arbete ska sedan successivt fortsätta i organisationerna för att få en verksamhet som bidrar till att alla människor har samma förutsättningar till skydd mot olyckor.

Det övergripande målet med svensk jämställdhetspolitik är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Räddningsregionen arbetar i enlighet med detta genom att utbilda personalen i jämställdhet och kontinuerligt föra diskussion inom området för att utveckla vår verksamhet. Underlag för uppföljning ska bygga på könsuppdelad statistik och analys.

4 Förebyggande verksamhet

4.1 Tillsyn enligt lag om skydd mot olyckor

Tillsyn av brandskyddet ska utföras dels som regelbunden tillsyn, dels som så kallad annan tillsyn. Tillsyn av brandskyddet görs enligt 5 kap 1 § i lag om skydd mot olyckor. Tillsynen ska innefatta kontroll av att brandskyddet håller en tillfredställande nivå enligt 2 kap 2 § och 4 § lag om skydd mot olyckor. Med tillfredställande nivå menas att verksamhetens risker balanseras av tillräckliga skyddssystem, kunskap och ordningsregler. För anläggningar med stora risker krävs större insatser för brandsäkerheten än för en anläggning med väldigt små risker.

Respektive räddningstjänst värderar de anläggningar som finns i kommunerna utifrån hur riskfylld verksamheten är samt vilken nivå anläggningen har på sitt brandskydd. Med hjälp av denna värdering görs en prioritering av tillsynsinsatserna. Så kallad "annan tillsyn" kan inriktas på viss typ av objekt eller viss verksamhet, specifikt område, viss brandteknisk installation eller liknande. Annan tillsyn kan även genomföras vid de tillfällen då särskilt behov av tillsyn uppstår, t ex om vi får kännedom om en allvarlig brist i en anläggning. Temat för annan tillsyn förändras från år till år och baseras på utförd riskanalys, erfarenheter från tidigare olyckor, kommunernas önskemål och Räddningsregionen tjänstemäns erfarenhet.

Det övergripande syftet vid all tillsyn är att den enskilde ska få bättre förståelse för vikten av ett gott brandskydd. Brandskyddet ska balanseras mot anläggningens riskbild, samt kontrollera att det ansvar som åligger ägare och nyttjanderättshavare verkligen uppfylls.

Räddningstjänstens tillsyner sker enligt likriktad bedömning samt med ett tillhörande informationsmaterial som underlättar för ägare/innehavare att nå ett tillfredställande brandskydd på sina anläggningar.

4.2 Skriftlig redogörelse

En skriftlig redogörelse för brandskyddet ska enligt 2 kap 3 § i lag om skydd mot olyckor lämnas in till förbundet/kommunen för vissa objekt. Vilka typer av objekt som omfattas av kravet berörs i MSB's föreskrift om skriftlig redogörelse för brandskyddet (SRVFS 2003:10).

Ägare och nyttjanderättshavare lämnar in den skriftliga redogörelsen digitalt, alternativt med bilagan till SRVFS 2004:4.

4.3 Stöd till den enskilde

Kommunen ska, enligt 3 kap 2 § lag om skydd mot olyckor, stötta den enskilde i sin skyldighet att ta sitt ansvar enligt samma lag. Nedan anges översiktligt vilka kontaktvägar den enskilde har med räddningstjänsten och vilken möjlighet som finns att få stöd.

Rådgivning och information

- Räddningsregionen har en hög tillgänglighet med personal som kan svara på frågor dygnet runt.
- Jourpersonal med fackkunskap kan åka ut på plats vid behov.

- Genom en informativ webbplats kan den enskilde själv söka information, ansöka om olika tillstånd och med hjälp av olika mallar komma igång med systematiskt brandskyddsarbete.
- Genom informationskampanjer och mediabearbetning läggs fokus på prioriterade frågor vid olika tidpunkter, t ex brandvarnare, anlagd brand, bostadsbränder och levande ljus i juletid m m.
- Räddningsregionen arbetar med ett flertal projekt för att öka kunskapen om brandskydd i olika grupper i samhället.

Tillsyn

- Verksamhetsutövaren har en kontaktperson i räddningsregionen att vända sig till med frågor och för vidare rådgivning. För mer information, se kapitel 4.1 Tillsyn.

Utbildning

- Inom räddningsregionen genomförs utbildningar för allmänhet och anställda vid olika företag och organisationer, s.k. externutbildning, inom brandskydd och första hjälpen. Inom medlemskommunerna utbildas även privatpersoner och anställda inom olika verksamheter i brandskydd och sjukvård. Inom vissa av medlemskommunerna omfattas samtliga anställda av en grundläggande brandkunskapsutbildning.
- Räddningsregionen utbildar skolbarn i grundläggande brandkunskap. Utbildningen återkommer i olika årskurser med variation i innehåll efter ålder.

Övrigt stöd

- Via kommunrepresentanter och kontaktpersoner sker en samverkan med medlemskommunerna där räddningstjänsten uppgift är att vara en kontakt gentemot kommunala förvaltningar och kontor, vara rådgivare gentemot kommunen, överföra information mellan kommunen och räddningstjänsten samt att utveckla samarbetet så att räddningstjänsten uppfattas som en naturlig del av kommunen.
- Räddningstjänstens medverkar också i nätverk inom och utanför länet där vi bistår och erhåller stöd och information samt utbyter erfarenheter med andra aktörer på olika områden.

4.4 Rengöring av fasta förbränningsanordningar och kontroll av brandskyddet

4.4.1 Lagkrav

Enligt 3 kap 4 § lag om skydd mot olyckor ska kommunen i brandförebyggande syfte ansvara för att rengöring (sotning) av förbränningsanordningar sker. Kommunen ska även ansvara för att det som ska rengöras också kontrolleras ur brandskyddssynpunkt (brandskyddskontroll). Denna kontroll gäller även tak, skorsten och anslutande byggnadsdelar.

4.4.2 Nuläge

Räddningstjänsterna har slutit avtal med entreprenörer som utför brandskyddskontroll och rensning för kommunens räkning.

Entreprenörerna utför all föreskriven sotning och brandskyddskontroll inom sina kommuner. De följer gällande föreskrifter i lag om skydd mot olyckor, förordningen om skydd mot olyckor och myndighetsbestämmelser som gäller för sotningsverksamhet.

Entreprenörerna ansvarar för att upprätthålla den kompetens som krävs för brandskyddskontroll och rengöring. Brandskyddskontrollanterna ska vara godkända av räddningsregionens direktioner/politiska styrning. I avtalen beskrivs i detalj entreprenörernas och skorstensfejarmästarnas åtaganden.

Entreprenörerna och skorstensfejarmästarna ansvarar för verksamhetens kvalitet och genomförande. De förbinder sig att planera verksamheten så att kommuninvånarna får en god service till så låg kostnad som möjligt. Rengöring och brandskyddskontroll ska samordnas så att minsta möjliga olägenhet och kostnad uppstår för fastighetsägaren/ innehavaren.

4.4.3 Principer

Räddningstjänsternas direktioner/politiska styrning beslutar om taxan för rengöring och brandskyddskontroll och antar frister.

Den som själv vill utföra rengöring eller låta annan behörig sotare utföra rengöring kan begära dispens. Regler för hur man söker dispens finns på räddningsregionens hemsidor.

Räddningsregionen kontrollerar att entreprenörerna utför sotning och tillhörande tjänster korrekt. Den ekonomiska redovisningen i sin helhet är tillgänglig för räddningsregionens revisorer.

4.5 Olycksutredning

För att tillgodogöra sig erfarenheter från olyckor ska olycksutredningar göras. Kravet regleras i 3 kap 10 § i lag om skydd mot olyckor. Efter varje insats skrivs en insatsrapport. Om det finns behov av en djupare undersökning kan en utökad olycksundersökning genomföras. Beroende på behov och intresse kan den utökade undersökningen vara mer eller mindre omfattande.

4.6 Meddelande av eldningsförbud

Räddningstjänsten får, enligt 2 kap 7 § förordningen om skydd mot olyckor, utfärda föreskrifter om förbud mot eldning utomhus och liknande åtgärder för att förebygga bränder. Det är ansvarig räddningschef som har denna delegation. Beslut ska rapporteras till direktionerna/politiska styrningen. Mandatet används i förebyggande syfte vid extremt torr väderlek genom att möjligheten att elda i skog och mark begränsas.

5 Genomföra räddningsinsatser

5.1 Insatsförmåga

Utryckningsorganisationen inom räddningsregionen består till grunden av brandgrupper utspridda i ägarkommunerna. Brandstationerna är placerade i de större tätorterna för att kunna nå så stor del av befolkningen så snabbt som möjligt vid nödlägen. Grupperna består normalt av 2-7 personer som självständigt kan hantera mindre olyckshändelser med de fordon och den utrustning som de disponerar. Vid alla akuta räddningsuppdrag strävar vi efter att larma den resurs som snabbast kan ta sig till olycksplatsen för att så tidigt som möjligt påbörja ett skadeavhjälpande arbete. På varje brandstation i räddningsregionen finns utrustning för de vanligaste räddningsåtgärderna, t ex brandsläckning och omhändertagande vid trafikolycka. Specialresurser som används mycket sällan, t ex djurlivräddningsutrustning, finns utplacerade på enstaka brandstationer inom regionen.

Vid större olyckor måste flera grupper samverka med varandra för att olyckans skadeutveckling ska kunna brytas. Inom räddningsregionen samverkar grupper från olika brandstationer dagligen, och för att säkerställa effektiva räddningsinsatser även i regionens ytterkanter finns samverkansavtal med nästan alla angränsande kommuner om ömsesidig hjälp vid behov. Räddningsregionens resurser kan alltså komma att nyttjas utanför ägarkommunerna samtidigt som andra kommuners räddningstjänst bistår vår region vid behov.

Arbetsbelastningen är betydligt större dagtid än nattetid. Dels inträffar fler olyckor på dagen än på natten, dels finns det fler arbetsuppgifter att lösa under dagtid. I dessa arbetsuppgifter ingår t ex det förebyggande arbetet i form av information och tillsyn, men också arbetet för att säkerställa utryckningsorganisationens färdighet såsom övningar och materielvård. För att möta arbetsbelastningen, sett över dygnet, har räddningsregionen fler grupper i utryckningsorganisationen dagtid än nattetid.

5.2 Alarmering

SOS Alarm AB besvarar 112-samtal från hjälpsökande enligt avtal med räddningsregionen. Räddningscentralen Stockholms län (RCSL) larmar ut nödvändiga resurser inom räddningsregionen. Tillsammans arbetar SOS Alarm AB och RCSL för att minimera larmhanteringstiderna i syfte att minska väntetiden för den nödställda.

5.3 Ledning av räddningsinsatser

Ledning är en mycket viktig del av räddningstjänstens organisation. Att ha en väl dimensionerad ledningsorganisation är nödvändigt för att verksamheten ska kunna bedrivas på ett effektivt sätt. Behovet av ledning varierar med tiden och mängden personal som hanterar dessa frågor bestäms för varje given situation.

Omvärldsanalys och resursfördelning. Omvärlden förändrar sig ständigt, och med det behovet av resurser för räddningstjänst. Det kan röra hot om att olycka kan inträffa eller att olycka verkligen har inträffat. Ledningsfunktionerna inom räddningsregionen samlar in, tolkar och fördelar de tillgängliga resurserna så att de finns där de behövs mest. I klartext betyder detta att brandbilar med personal flyttas mellan olika områden inom regionen för att finnas tillgängliga där det är mest sannolikt att behovet uppstår.

Det drabbade sammanhanget. Utöver den faktiska olyckan, t ex huset som brinner, måste flera åtgärder vidtas för att minimera den skadliga påverkan som olyckan medför samhället. Exempel på andra faktorer kan vara att hantera personer som utrymms, avstängda vägar m m som kan ge större samhällskonsekvenser än själva olyckan. Räddningsregionen ska beakta dessa frågor, meddela andra aktörer i samhället som behöver få kännedom om händelsen samt samverka med myndigheter och organisationer för att nå ett så bra omhändertagande som möjligt.

Direkt insatsledning. I alla räddningsinsatser förekommer det direkt insatsledning i form av att sätta mål för insatsen, tilldela arbetsuppgifter och följa upp händelsen. Hur komplext och resurskrävande ledningsarbetet är beror på olyckans omfattning, mängden insatta resurser, hur snabbt olycksförloppet går samt möjligheten till att överblicka olycksförloppet. Ledningsfunktionens storlek varierar alltså kraftigt från insats till insats.

5.4 Hur allmänheten varnas vid allvarliga händelser

I tätorter varnas allmänheten genom signalen *viktigt meddelande till allmänheten* (VMA). Signalen styrs från antingen Räddningscentralen Stockholms län eller från Storstockholms räddningscentral via kommunernas utomhus-varningssystem (tyfoner). Innan VMA-signalen ljuder ska ett meddelande, som kan läsas upp i samband med signalen, skickas till Sveriges Radio. I områden utanför tyfonernas hörbarhet kommer allmänheten att varnas via de viktigaste tv- och radiokanalerna.

5.5 Räddningstjänst under höjd beredskap

I LSO 8 kap. 2§ anges att i syfte att rädda befolkningen och civil egendom från krigets verkningar ska kommunens organisation för räddningstjänst under höjd beredskap förutom fredstida uppgifter även ansvara för:

- uppläckande, utmärkning och röjning av farliga områden
- indikering, sanering och andra åtgärder för skydd mot kärnvapen och kemiska stridsmedel
- kompletterande åtgärder som är nödvändiga för att verksamhet enligt denna paragraf ska kunna fullföljas.

Kommunens organisation för räddningstjänst ska under samma tid vidare delta i åtgärder för första hjälp åt och transporter av skadade samt för befolkningsskydd. Regeringen kan besluta om höjd beredskap om landet är hotat. Då risken för hot mot vårt land är liten har beredskapen sänkts till att en beredskapsorganisation ska kunna rekryteras och utbildas inom 10 år. Vid ett sådant tillfälle kan även organisationen behöva tillföras ytterligare personal och specialenheter.

5.6 Hamnar och dess gränser i vattnet

Inom räddningsregionens område finns ett antal hamnar där den kommunala räddningstjänsten har insatsansvar enligt lag om skydd mot olyckor. För bestämning av hamnområden har diskussioner förts med Sjöfartsverket och Kustbevakningen. Hamnarna ligger i Haninge, Nacka, Norrtälje, Nynäshamn och Södertälje kommun. Se bilaga, hamnområden inom räddningsregionen, för närmare detaljredovisning av gränsdragning och plats. I bilaga finns också en redovisning över andra vattenområden där gränsdragning mellan kommunalt och statligt ansvar behöver förtydligas.

6 Samverkan

6.1 Samverkan med medlemskommunerna

Organisationerna inom räddningsregionen har utsedda personer med särskilt ansvar att underlätta de centrala kontakterna med respektive kommun. Arbetsuppgifter kan vara att delta i kommunens eventuella riskhanteringsgrupper, arbeta med övrig kris- och riskhantering och vara ett stöd för kommunen i kontakter med räddningstjänsten. Tillsammans med medlemskommunerna kan särskilda kommunspecifika planer med aktiviteter, mål och uppföljning upprättas. I de fall kommunerna upprättar kommunövergripande handlingsplaner för skydd mot oönskade händelser eller dylikt ser våra organisationer sig som en naturlig aktör i detta arbete.

6.2 Avtal om samverkan vid räddningsinsatser

Samverkan ger regionerna i länen (Stockholm, Södermanland och Uppsala) bättre uthållighet över tiden vid en eller flera insatser.

Räddningscentralerna i Stockholms län

Med syfte att medborgaren ska få så effektiv hjälp som möjligt håller de två på att utveckla sin samverkan. Livräddande styrkor ska kunna larmas direkt från båda centralerna i syfte att på skynda utlarmning. (Denna samverkan är också utbyggd mot räddningscentralen i Uppsala). Om en central blir överbelastad ska den andra centralen kunna gå in och ta över en eller fler insatser.

Räddningstjänsterna i Stockholms län

Samverkansöverenskommelsen mellan räddningstjänsterna i Stockholms län ger regionerna möjlighet att begära och vara behjälpliga med resurser. Överenskommelsen ger även möjlighet till hjälp med stabs- och ledningsstöd på skadeplats och/eller mellan räddningscentralerna.

I Stockholms län finns även en gemensam organisation för händelser med farligt ämne. Organisationen bygger på ett gemensamt handlings sätt, kunskapsorientering och strategisk utlokalisering av olika resurser/kompetenser för händelser med kemikalieinslag. I avtalet om gemensam kemorganisation avtalas även om att skyttar för acetylengasflaskor ska finnas som länsresurs.

Storstockholms brandförsvaret

Räddningsregionen har avtal med Storstockholms brandförsvaret om vattendykning.

Räddningstjänsterna i Södermanlands och Östergötlands län

Södertörns brandförsvarfsförbund, Sörmlandskustens räddningstjänst, Strängnäs räddningstjänst och Räddningstjänsten Östra Götaland har en ömsesidig ambition om att vara varandra behjälpliga med resurser vid räddningsinsats.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB

Räddningsregionen har avtal med MSB om oljeskyddsdepå och saneringsenhet. Dessa resurser är regionala/nationella och ska kunna vara behjälpliga vid insats där behov föreligger.

Räddningstjänsten i Enköping-Ilåbo

Brandkåren Attunda har avtal om direkt utlarmning av varandras resurser i syfte att minimera larmhanteringstiderna.

Svenska Sjöräddningssällskapet, SSRS

Räddningstjänsten i Norrtälje kommun och SSRS har ett avtal avseende transport av räddningsstyrkor i skärgården för att ge en snabb och effektiv hjälp vid olyckor som föranleder räddningstjänst.

6.3 Geografiskt samverkansansvar

Kommunerna ska ta initiativ till samarbete i den olycks- och skadeförebyggande verksamheten inom kommunen. Syftet är att åstadkomma samsyn i fråga om trygghet och säkerhet och att undvika sektorskollisioner. Kommunen ska dock inte överta ett ansvar som ligger på någon annan myndighet eller annat organ.

6.4 Hjälp vid klassificering av farlig verksamhet

Då länsstyrelsen så begär inkommer räddningsregionen, enligt 2 kap 4 § lag om skydd mot olyckor, med underlag för länsstyrelsens beslut om vilka anläggningar inom regionens geografiska område som kan vara aktuella att klassas som farlig verksamhet enligt samma lag. Anläggningar med verksamhet som klassas enligt ovan finns registrerade hos räddningstjänsten.

6.5 Myndigheters utredningar

Södertörns brandförsvarsförbund har, enligt 3 kap 8 § förordningen om skydd mot olyckor, en skyldighet att bistå andra myndigheter med utredning efter vissa olyckor och tillbud. Räddningsregionen ska delta aktivt i detta arbete med lämpliga resurser i skälige omfattning.

7 Uppföljning

Uppföljning av verksamheten inom räddningsregionen görs delvis vid den generella tertialuppföljningen. Då sker en avstämning mot fastlagda mål genom nyckeltal, inklusive målen i verksamhetsplanen. Den huvudsakliga uppföljningen sker dock genom avstämning gentemot mål och handlingsprogram. Resultatet redovisas bl a i korta ordalag i årsberättelsen.

Resultatet från uppföljningen används tillsammans med en uppdaterad version av riskanalysen för att skapa nya mål eller förbättra nästa periods mål. Metoder och system förbättras kontinuerligt.

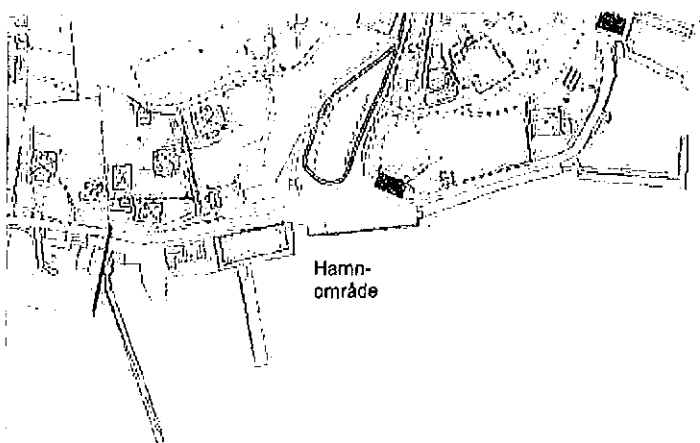
8 Bilagor

8.1 Hamnområden inom Räddningsregionen

8.1.1 Hamnområden inom Södertörns brandförsvarsförbund

Hamnområde Dalarö, Haninge kommun

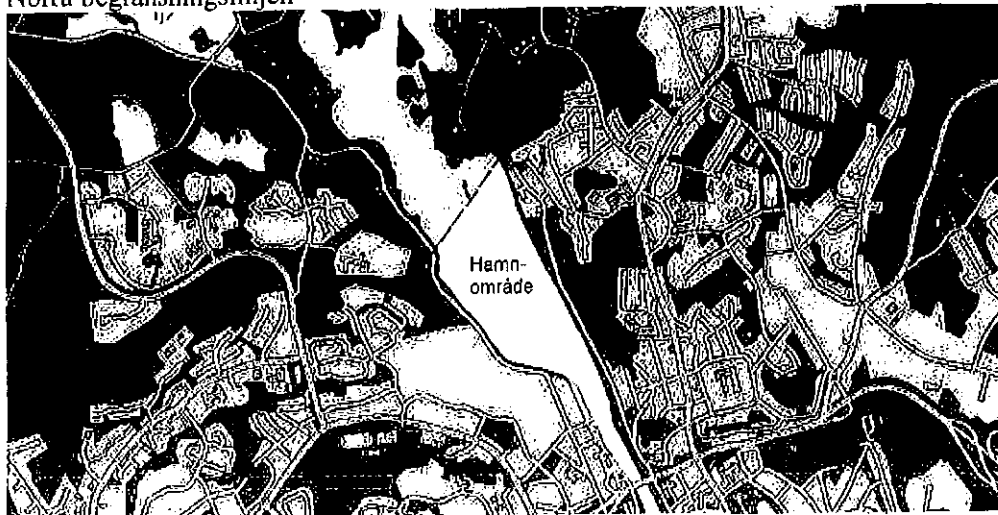
Hamnområdet avgränsas av bryggornas yttre spetsar.

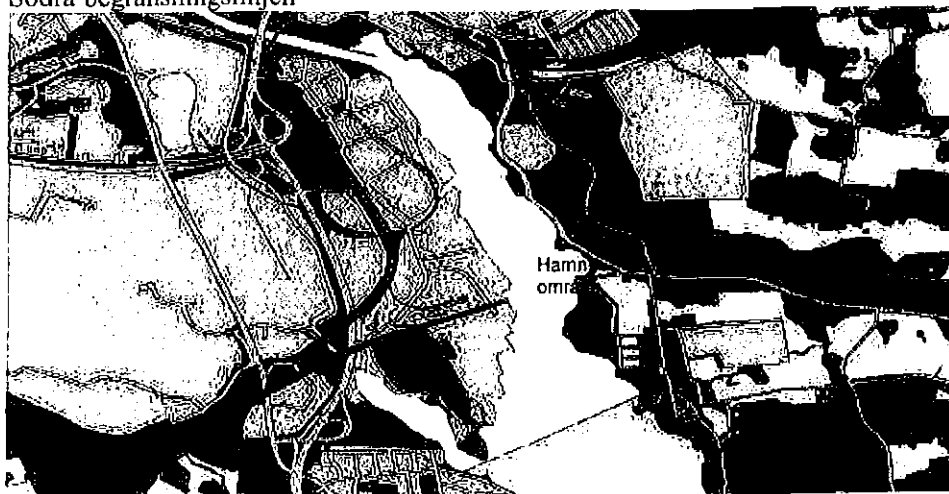
Hamnområde Södertälje hamn, Södertälje kommun

Det kommunala ansvarsområdet för räddningstjänst begränsas i norr av en begränsningslinje vid ön Fläsket och i söder vid Halls holme. Vattnet däremellan inklusive kanalen och Maren är kommunalt ansvarsområde.

Norra begränsningslinjen

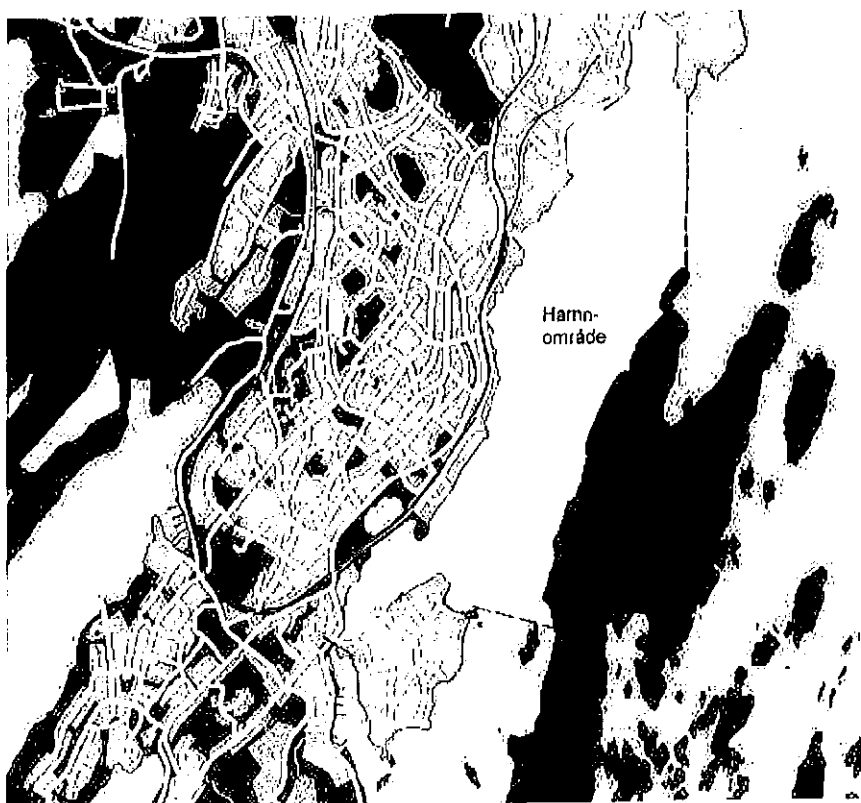

Södra begränsningslinjen

Hamnområde Nynäshamn hamn, Nynäshamns kommun

Hamnområdet begränsas i norr av Brunnsviks holmes med en linje från dess södra spets till norra spetsen av del av Bedarön. I söder ges begränsningslinjen av Trehörningen med en linje från dess östra spets till Bedarön.

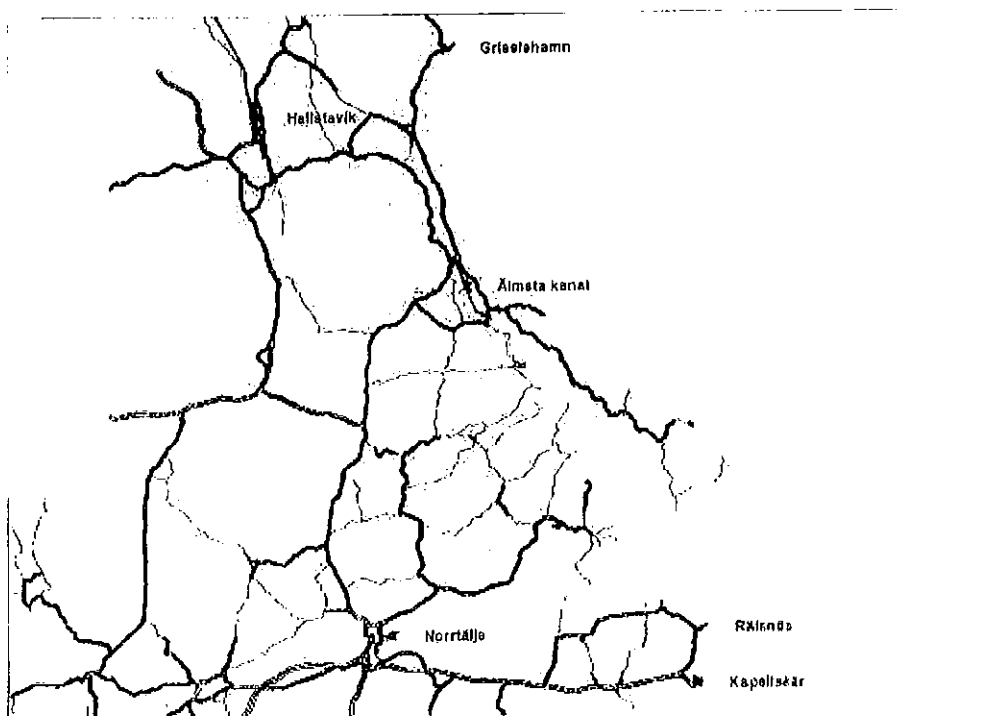
Hamnområde Bergs oljehamn, Nacka kommun

Hamnområdet begränsas i nordost av en linje från sydöstra spetsen av Stora Fjäderholmen rakt österut till land invid Nyckelviken. Sydväst om denna linje inom Nacka kommun är kommunalt hamnområde (vitt på kartan).

8.1.2 Hamnområden inom Räddningstjänsten i Norrtälje kommun

Översikt, kommunalt ansvar för räddningstjänst, Norrtälje kommun.

Hamnområde Grisslehamn, Norrtälje kommun

Hamn området begränsas av referenspunkterna:

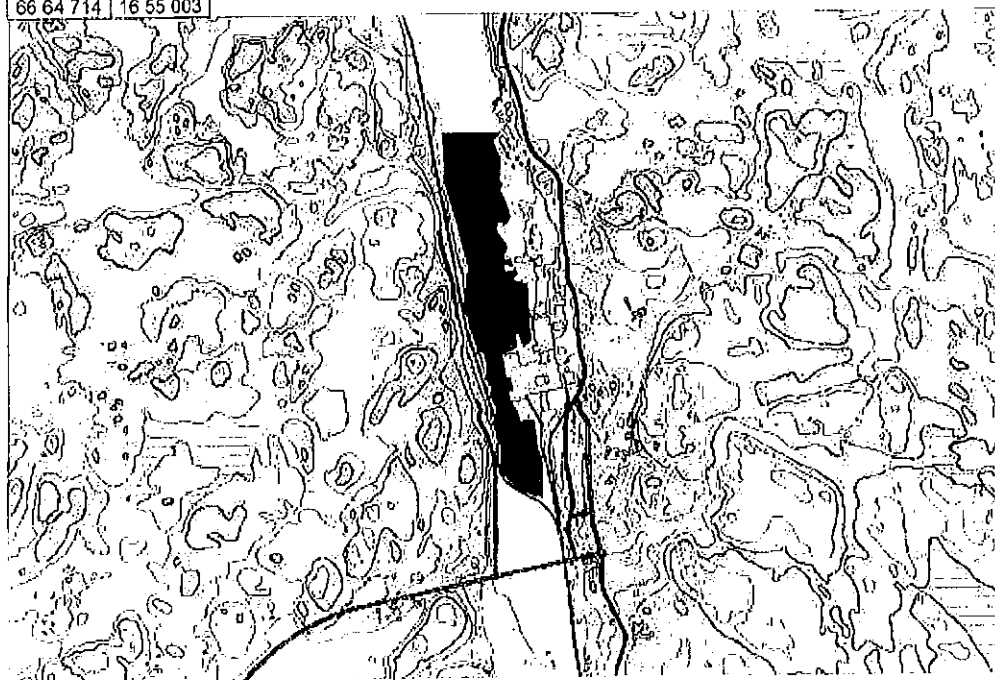
X	Y
66 68 245	16 67 806
66 67 935	16 67 500

Hamnområde Hallstavik, Norrtälje kommun

Hamn området begränsas av referenspunkterna:

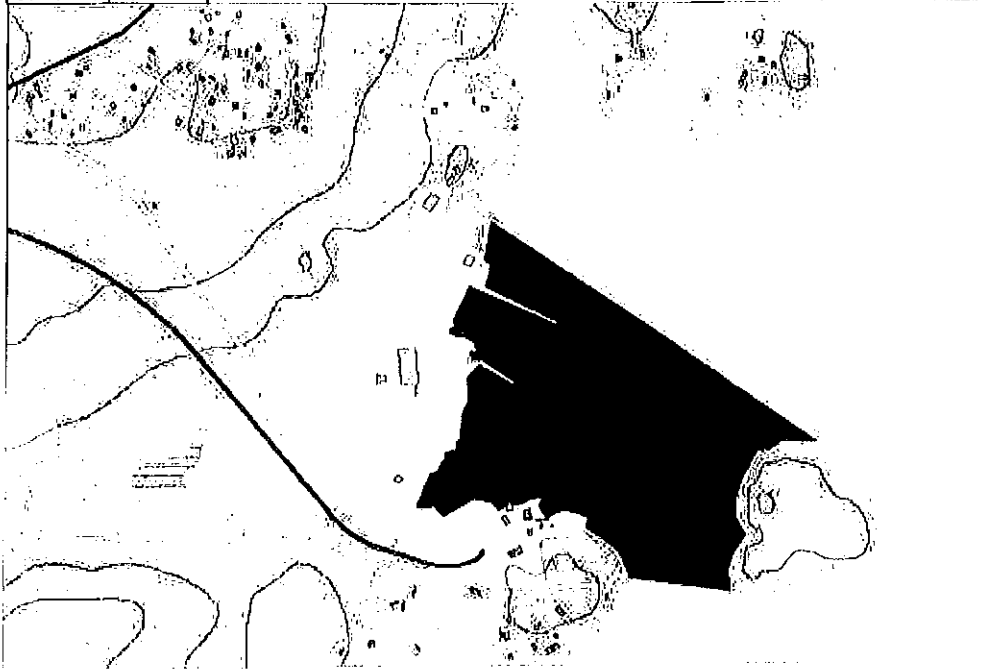
X	Y
66 64 713	16 54 720
66 64 714	16 55 003

Hamnområde Kappelskär, Norrtälje kommun

Hamn området begränsas av referenspunkterna:

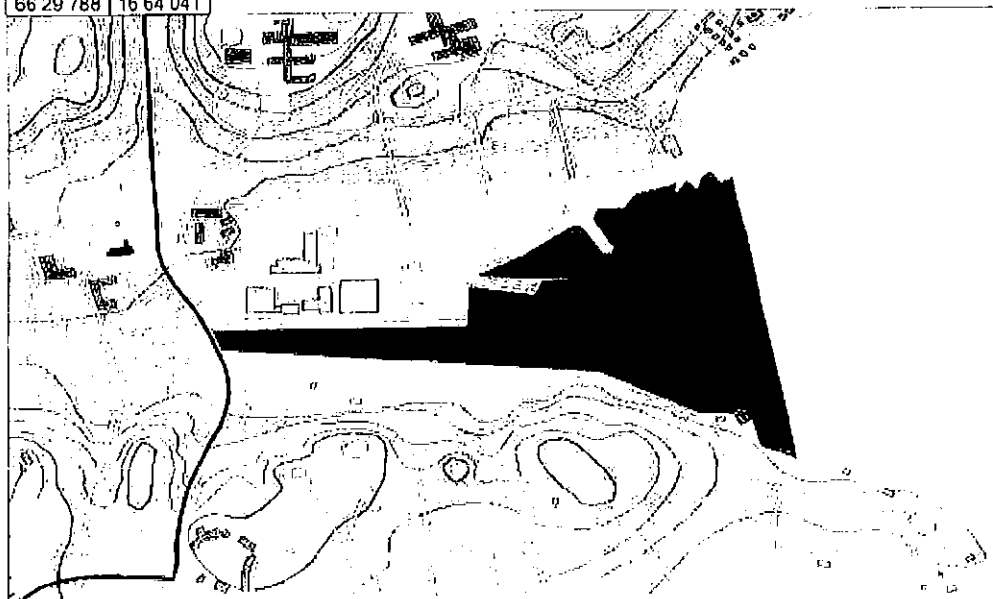
X	Y
66 27 210	16 83 480
66 26 800	16 84 060
66 26 550	16 83 720
66 26 520	16 83 910

Hamnområde Norrtälje, Norrtälje kommun

Hamn området begränsas av referenspunkterna:

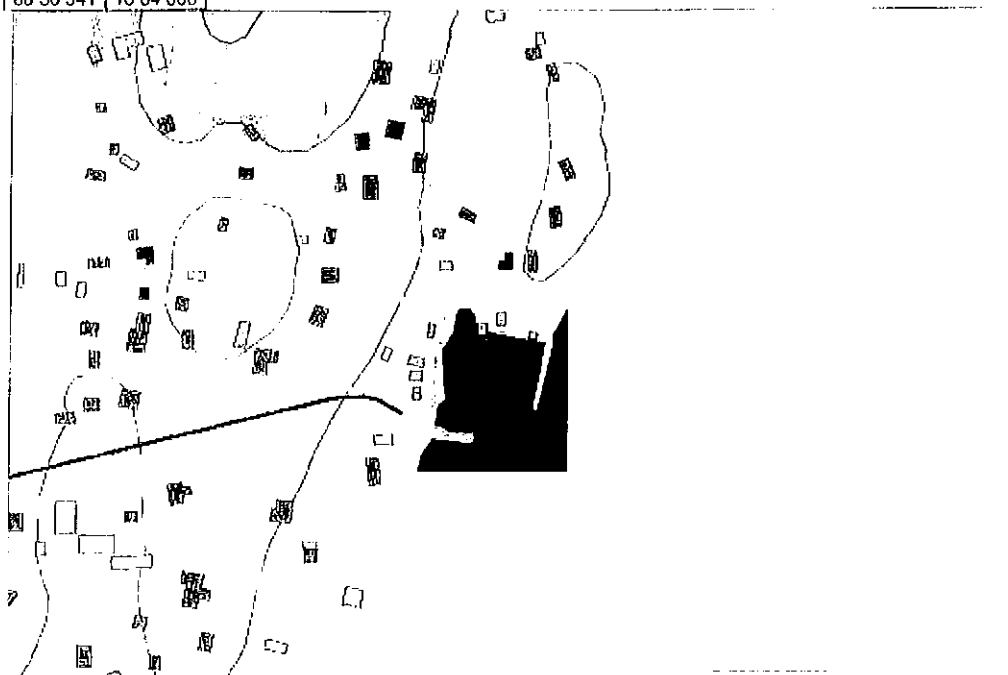
X	Y
66 30 310	16 63 937
66 29 788	16 64 041

Hamnområde Råfsnäs, Norrtälje kommun

Hamn området begränsas av referenspunkterna:

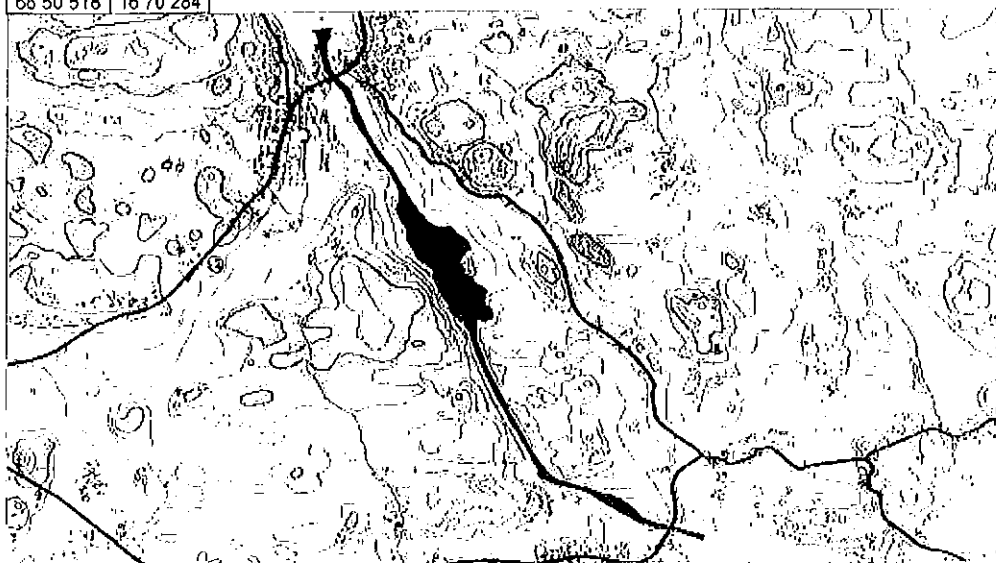
X	Y
66 30 443	16 84 168
66 30 341	16 84 168
66 30 341	16 84 080

Hamnområde Väddö kanal, Norrtälje kommun

Hamn området begränsas av referenspunkterna:

X	Y
66 54 637	16 67 809
66 50 557	16 67 930
66 50 557	16 70 300
66 50 518	16 70 284

8.2 Förtydligande av gränsdragning

I samråd med Sjöfartsverket och Kustbevakningen har följande tolkningar mellan kommunalt och statligt ansvarsområde överenskommits inom Södertörns brandförsvarsförbund:

- Albysjön (Huddinge/Botkyrka): Kommunalt ansvar
- Dalarö kanal (Haninge): Kommunalt ansvar
- Dragets kanal (Nynäshamn): Statligt ansvar
- Edsviken (Sollentuna): Kommunalt ansvar
- Karlslunds marina (Haninge): Kommunalt ansvar. Det vatten i Väsbyljärden som avgränsas av marinans bryggområde, med begränsningslinjer i ytterkant av de yttre bryggorna och en tänkt linje mellan dessa
- Muskö kanal (Haninge): Kommunalt ansvar
- Rassa Vikar (Nynäshamn): Kommunalt ansvar
- Svartsjövikens (Ekerö): Kommunalt ansvar söder om bron
- Tappström (Ekerö): Statligt ansvar, del av Mälaren
- Tömbyviken (Ekerö): Kommunalt ansvar
- Skurusundet-Lännerstasunden-Fladen-Bofladen (Nacka): Kommunalt ansvar. Begränsas i norr av en linje dragen rakt västerut från udden vid Lilla Björknäs och i sydost av en linje rakt norrut från spetsen av Kyrkogårdsudden.
- Sicklasjön och Järlasjön (Nacka): Kommunalt ansvar
- Vårgårdssjön (Nacka): Kommunalt ansvar

Förtydligande runt Handlingsprogram 2011-2014

1 Kapitel 1

Bakgrund och kommunbild är organisationspecifik.

2 Kapitel 2

Riskbild är organisationsspecifikt.

3 Vision och mål

Vision och mål för handlingsprogrammet är gemensamt för Brandkåren Attunda, räddningstjänsten Norrtälje och Södertörns brandförvarsförbund. Programmets vision är nedbrutet från de olika organisationernas visioner.

Vision för räddningsregionens brandskyddsarbete

Brandskyddsarbetet i nollvisionens anda innebär att lägenheter, hus och fastigheter i högre grad ska säkerställa en säkerhetsnivå efter kvinnors och mäns, flickors och pojkars faktiska förutsättningar. Ansvar för säkerheten delas mellan de som utformar byggnaderna och de som använder dessa. Räddningsregionen ska verka för att nya byggnader uppförs på ett säkert sätt ur brandskyddsperspektiv och för att sprida brandskyddskunskap via informationsblad, kampanjer och utbildningar så att alla människor kan hantera sitt eget brandskydd.

Brandskyddsarbetet enligt nollvisionen utgår från att förhindra att kvinnor eller män, flickor eller pojkar dödas eller skadas allvarligt. Samtidigt som åtgärder ska vidtas för att förhindra olyckor, måste byggnader utformas med hänsyn till insikten om att människor gör misstag och att bränder därför inte kan undvikas helt. Den perfekta människan finns inte. Nollvisionen accepterar att olyckor inträffar, men inte att de leder till allvarliga personskador.

Vi är fullt medvetna att vi inte styr över alla faktorer. Men vi är fullt övertygade om att vi styr över vårt eget arbete och att vi kan minska antalet olyckor och antalet drabbade människor.

Etappmål 1

I etappmålet finns flera faktorer som inte beskrivs närmre. Räddningsregionen accepterar inte att

människor omkommer eller skadas allvarligt vid brand. En större händelse med en eller flera omkomna skulle påverka etappmålet och statistiken negativt. I vårt synsätt - att se helheten - vill vi belysa människan, egendomen, miljön och det efterföljande lidandet som faktorer att arbeta vidare med. Vi är fullt medvetna att vi inte styr över alla faktorer. Men vi är fullt övertygade om att vi styr över vårt eget arbete och att vi kan minska antalet olyckor och antalet drabbade människor.

Etappmål 2

Stor del av räddningstjänstens tidigare fokus har varit riktat mot personskador och dödsfall. Vi behöver komplettera detta arbete med en minskning av kostnaderna för egendomsskador, vilket även det leder till lidande och otrygghet. Svårigheten är att få en uppfattning om egendomsskadornas totalkostnad, information som försäkringsbolagen har. Om vi får del av denna information skulle vi samtidigt kunna presentera "räddat värde" för våra insatser och därigenom synliggöra vårt mervärde genom operativa räddningsinsatser.

För att kunna mäta detta mål krävs en definition av omfattning av "egendomsskador". Denna definition måste tas fram och statistiken korrigeras därefter.

Indikatorer

Liksom Trafikverket väljer att se vägtransportsystemet som en helhet, väljer vi att se bränder i sitt sammanhang. Trafikverket arbetar med förare, fordon och vägmiljö/infrastruktur, med ett förlåtande synsätt (se Nollvisionen ovan). På samma sätt behandlas området brand.

Indikatorer är t.ex. om män eller kvinnor drabbas av olika olyckstyper, vilka som nås av våra utbildningar, antalet besökare vid evenemangsdagar, vilka som själva har förmåga att agera vid brand, förekomst av brandvarnare och släckutrustning vid bostadsbränder. Fruktbara mål från tidigare handlingsprogram omvandlas till indikatorer.

Förslag på kommande indikatorer presenteras i ett särskilt dokument.

Jämställdhetsintegrering

Räddningsregionen skall även verka för att föra statistik där det exempelvis går att utläsa om män eller kvinnor drabbas av olika olyckstyper, vilka som nås av våra utbildningar, antalet besökare vid evenemangsdagar, vilka som själva agerar vid brand, förekomst av brandvarnare och släckutrustning i bostadsbränder. På så vis kan vi se vilka grupper som förbundet behöver prioritera i det förebyggande arbetet.

Utifrån vår vision, våra mål och etappmål och i det dagliga arbetet skall vi arbeta med att förbättra mätmetoder och förfina insamlingen av information i våra egna databaser. I den dagliga verksamheten kommer vi i större grad ta del av intern och extern statistik och på det sättet arbeta för att vår verksamhet blir jämställd, både internt inom organisationen och externt vid möten med allmänheten.

4 Förebyggande verksamhet

Beskrivningen av den förebyggande verksamheten är gemensamt för Brandkåren Attunda, räddningstjänsten Norrtälje och Södertörns brandförsvarsförbund. Även om organisationsform, arbetssätt och val av styrning kan skilja sig så har organisationerna ändå en gemensam syn på uppdrag

och aktiviteter inom ramen för lagen om skydd mot olyckor.

5 Genomföra räddningsinsats

Beskrivningen av den operativa förmågan är gemensamt för Brandkåren Attunda, räddningstjänsten Norrtälje och Södertörns brandförsvarsförbund. I beskrivningen av den operativa förmågan ingår även resurser som vi själva inte äger, men som genom avtal finns tillgängliga.

6 Samverkan

Brandpersonalen som arbetar i respektive kommun är delaktiga i samarbetet med kommunerna t ex genom utbildningar av kommunanställda eller besök i skolor. Räddningsregionen är aktivt i olika arbetsgrupper inom den kommunala verksamheten, t ex riskhanterings- eller säkerhetsgrupper.

Räddningsregionen arbetar för att i nära samarbete med medlemskommunerna öka skyddet mot olyckor som kan leda till räddningsinsats. Dessutom stöttas medlemskommunerna i övrigt arbete för att öka skyddet även mot andra olyckor och oönskade händelser. Räddningsregionen bistår kommunerna i arbetet inom ramen för närliggande lagstiftning. Genom att vara aktiva i kommunarbetet skapas nätverk och samarbetsformer. Räddningsregionen är aktivt i länsgemensamma forum och även i länsstyrelsens utbildning för regional samverkan.

7 Uppföljning

I verksamheten används nyckeltal för att löpande mäta såväl regionens verksamhet samt samhällets skadeutfall. Dessa används för att kunna mäta utfallet av de mål som finns formulerade. Nyckeltalen är både direkta, d v s siffran är en direkt angivelse om måluppfyllelse, och indirekta. Med indirekta menas nyckeltal som beskriver en delmängd av ett mål eller en indirekt indikator på måluppfyllelse, t ex är anspänningstiden en delmängd av vårt mål om kortare insatstider. Hur respektive organisation presenterar sin uppföljning skiljer sig, men analys och jämförelser av nyckeltal sker gemensamt.